

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลนาคร้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
Guidline for community-based tourism development
in Na Krua Sub-District, Mea Tha District, Lampang Province

กิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย¹, ปุณทริกา ปินพันธ์², หัสชัย ตั้งมั่งมีและอรรวรรณ จำพุฒ⁴

Kittisak Klinmuenwai, Puntharika Pinphan,
Hassachai Tangmangmee and Orrawan Jumpud

Received: 19 November 2020; Revised: 5 December 2020; Accepted: 18 December 2020

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาคร้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปางเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลนาคร้วให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักมากขึ้นและเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายสินค้าและศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนของตำบลนาคร้ว เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวจำนวน 200 คน ประชาชนในชุมชนเทศบาลตำบลนาคร้ว จำนวน 200 คน และผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณและการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถามความพึงพอใจและการมีส่วนร่วมของประชาชน การสัมภาษณ์กลุ่มของผู้นำชุมชน นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลนาคร้ว

ผลการศึกษาพบว่าชุมชนตำบลนาคร้วอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มีสภาพทั่วไปที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ความรู้ ภูมิปัญญาการแกะสลักไม้ที่งดงามเหมาะที่จะเป็นที่จำหน่ายผลงาน สินค้าการแกะสลักไม้ที่มีคุณภาพและแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาการแกะสลักไม้ เรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน เพราะมีสิ่งแวดล้อมที่งดงามทั้งแม่น้ำจาง วัดบ้านหลุก ลานแสดงสินค้าการแกะสลักไม้ ข้าวไร่ม่วง และประชาชนในชุมชนมีความเป็นกันเอง มีความรู้ ความสามารถแต่ยังขาดทักษะในเรื่องส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการตลาด

¹ หัวหน้าสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยว ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

² อาจารย์ประจำ สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยว วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

³ ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

⁴ ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

ตำบลนาคร้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มีความพร้อมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวภายในชุมชนกลับมาอีกครั้งแต่ควรมีการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ในการให้ความสำคัญของการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวยังชุมชนมากขึ้นในด้านความสะดวกในการเดินทางควรมีป้ายบอกทางชัดเจนตั้งแต่ในตัวเมืองลำปาง ตลอดจนถึงชุมชนตำบลนาคร้วและการจัดสายไฟให้อยู่ในระดับที่ความสูงของรถทัวร์เข้าถึงได้ และควรพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวให้สามารถเชื่อมโยงกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงได้

คำสำคัญ: การพัฒนา, การท่องเที่ยวโดยชุมชน

ABSTRACT

This research study aimed to find ways to promote public relations. A community carved wooden homes rose for Na Krua Sub-district, Mae Tha District, Lampang Province to promote tourism in the community. Wood house for him Visitors have known more and more as a way to promote the sale of local communities and carved wood burning for Na Krua Sub-district, Mae Tha District, Lampang Province. By sampling the population is Tourists 200 people in the community for up to 200 people and community leaders. Salah woodcarving of 5 people by means of quantitative and in-depth interviews. The instruments used in the study is the satisfaction and involvement of the public. A group of community leaders and hunters. The analysis of average. Taken as the basis for data analysis approach to public relations by promoting the participation of the community Na Krua Sub-district.

The results found that community-carved wooden house for him. There is a common condition that is rich with natural resources, knowledge, wisdom, wood carving spectacular suitable as a supplier portfolio. Product quality wood carving. And learn the wisdom of woodcarving. Learning community life because the surroundings of the house for a faded rose Yard carved wooden shingle terminal and the community is friendly, knowledgeable, but can also lack skills in public relations and marketing.

Community Na Krua Sub-district, Mae Tha District, Lampang Province is ready to develop tourism and publicity to promote tourism within the community reopens again, But It should have the support of various sectors including government agencies, the private sector of the importance of tourism and the production of promotional materials to attract tourism. He came to the community house for woodcarving got more. The ease of travel should be clearly signposted from the town of Lampang. Throughout the community for his wood carvings and the home wiring to levels reached at the height of the bus. And the development of tourist destinations should be able to link to other nearby tourism attractions in Mae Tha district.

KEYWORDS: Development, Community-Based tourism, Na Krua Sub-District, Mea Tha District, Lampang Province

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เป็นการสร้างงานและรายได้กับประเทศและชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันชุมชนท้องถิ่นกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวและมีบทบาทเพิ่มขึ้นรวมถึงกิจกรรมของชุมชนในท้องถิ่นหรือเป็นสถานที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของชุมชนกับผู้มาเยือน จนกลายมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวรองรับนักท่องเที่ยวจากต่างถิ่นนอกจากจะต้องมีความสวยงามตามธรรมชาติ มีศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นแล้ว ยังต้องมีความสะดวกสบายในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีน้ำสะอาดใช้กิจกรรมต่างของชุมชนและมีการบริการติดต่อสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่สนองต้องการของนักท่องเที่ยวควบคู่ไปกับคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยว นอกจากนี้แหล่งท่องเที่ยวนับเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญอย่างมากต่อสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของประเทศอีกด้วย

จังหวัดลำปางมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนานกว่า 1,300 ปี เป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์และมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว มีความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมประเพณี สถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้มีศักยภาพพร้อมที่จะรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวได้ จังหวัดลำปางจึงมีโครงการลำปางแบรนด์ “นครแห่งความสุข ที่ไม่หม่นไปตามกาลเวลา” ซึ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งด้านการศึกษา โครงสร้างพื้นฐาน ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงพึ่งตนเอง ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป ซึ่งจะก่อเกิดการสร้างสรรค์ธุรกิจที่มีเอกลักษณ์ และ

ส่งผลต่อกระแสการท่องเที่ยวโดยชุมชนในจังหวัดลำปางมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเพิ่มช่องทางการท่องเที่ยวชุมชนและเกิดการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจและสามารถแข่งขันสู่สากลต่อไป

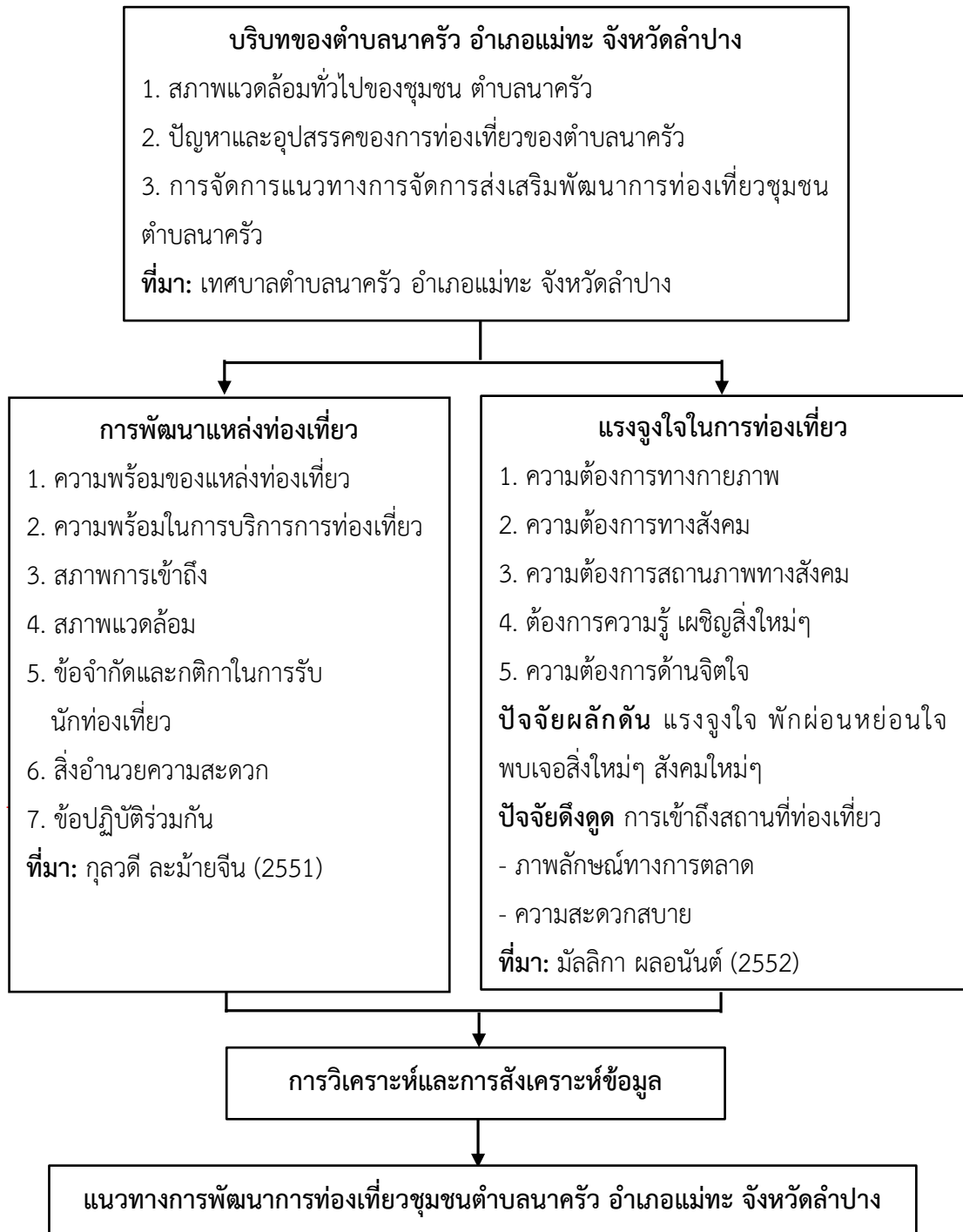
ตำบลนาครี อำเภอมะเข่ จังหวัดลำปาง มีหมู่บ้าน OTOP ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวของจังหวัดลำปาง เป็นตำบลที่มีหมู่บ้านหัตถกรรมด้านการแกะสลักไม้ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดลำปาง ซึ่งคนในชุมชนส่วนใหญ่มีการดำเนินวิถีชีวิตแบบพอเพียง ทำการเกษตร และแกะสลักไม้ เป็นอาชีพหลัก จนได้ชื่อว่าเป็นหมู่บ้านหัตถกรรมล้านนาด้านการแกะสลักไม้ ได้สืบทอดมาจากภูมิปัญญาบรรพบุรุษ จึงได้สืบทอดให้แก่คนในหมู่บ้านจนหมู่บ้านกลายเป็นบ้านหัตถกรรมด้านการแกะสลักไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่เป็นเอกลักษณ์และได้รับความนิยมอยู่หลายอย่าง โดยมีผลิตภัณฑ์หลักที่เป็นเอกลักษณ์ คือ ไม้แกะสลักเป็นรูปหัวช้าง ไม้แกะสลักเป็นรูปกวางหมอบ ไม้แกะสลักเป็นรูปสิ่งต่างๆ นอกจากนั้นตำบลนาครียังมีผลิตภัณฑ์อื่น ๆ อีกได้แก่ กระจกไม้ ไม้บายไม้แกะสลักเป็นรูปนก ไม้แกะสลักเป็นรูปอินเดียนแดงและควาบอย ไม้แกะสลักเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ ไม้แกะสลักเป็นรูปหัวสัตว์ เช่น หัวกวาง หัวม้า และหัวสิงโต และไม้แกะสลักเป็นรูปดอกไม้ต่างๆ ยังมีแกนนำของชุมชนทั้ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและหน่วยงานราชการให้ความสนับสนุน ส่งเสริมเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวที่เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชม สัมผัสบรรยากาศ วิถีชีวิตของชุมชนรวมถึงการจัดโปรแกรมให้นักท่องเที่ยวมาเรียนรู้ ร่วมลงมือในการแกะสลักชิ้นงานต่างๆด้วย และยังเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญแก่คณะทัศนศึกษาที่เข้ามาศึกษาเรียนรู้ (ข้อมูลตำบลนาครี จังหวัดลำปาง <http://www.nakrow.go.th/html/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=1>, สืบค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2562)

ปัจจุบันเป็นที่น่าสนใจที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนตำบลนาครีมีจำนวนน้อยลง การจำหน่ายสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่นมีแนวโน้มลดลง ความนิยมของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนไป ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครีไม่เป็นที่รู้จักเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครี อำเภอมะเข่ จังหวัดลำปาง เพื่อหาแนวทางการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวตำบลนาครีให้เกิดการเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาพและวิถีชีวิตของชุมชนตำบลนาครี อำเภอมะเข่ จังหวัดลำปาง
2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน ตำบลนาครี
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลนาครี อำเภอมะเข่ จังหวัดลำปาง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้ ผู้ทำวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บแบบสอบถาม นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่รวมกันจำนวน 400 คน ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน 2562 เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลนาครี อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง และแหล่งท่องเที่ยวชุมชน และการสัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงและผู้นำชุมชน ปราชญ์ท้องถิ่น สล่าแกะสลักไม้ กำนัน นายกเทศบาลตำบลนาครี จำนวน 5 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและนโยบายต่าง ๆ ของศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน หลังจากนั้นจัดเวทีเสวนาโดยประชาชน ผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการท่องเที่ยวเพื่อทำการสัมภาษณ์และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นแบบมีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงานตามที่ได้ปฏิบัติและวัดผลการดำเนินงานจากตัวชี้วัดที่กำหนด เป้าหมายและผลการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อการจัดกรโดยชุมชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม พร้อมทั้งมีการหาคุณภาพของเครื่องมือด้วยการหาค่าIQCโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยวและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) สัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ปราชญ์ท้องถิ่น ผู้มีส่วนได้เสียทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนโดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion) ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Moderator) เป็นผู้คอยจุดประเด็นในการสนทนา ในแต่ละกลุ่มเพื่อเป็นการเสนอแนะทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครี อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ด้วยสถิติพรรณนาโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละและแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบความเรียงโดยนำมาจัดประชุมในรูปแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและนำผลทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลนาครี อำเภอมะนัง จังหวัดลำปางต่อไป

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลนาคร้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ผู้ศึกษาวิจัยได้รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

1. ศักยภาพและวิถีชีวิตของชุมชนตำบลนาคร้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ชาวบ้านทุกคนจะประกอบอาชีพแตกต่างกันไปส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนหนึ่งได้ยึดการทำงานหัตถกรรมเป็นอาชีพหลัก อีกส่วนหนึ่งก็จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมควบคู่ไปกับการทำงานอื่นในยามว่าง เช่น การแกะสลักไม้ การทำตะกร้า การทำดอกไม้จากเศษไม้ และการทำไม้เสียบรถจักรยาน เมื่อถึงฤดูทำนาช่างแกะสลักบางคนก็จะพักงานแกะสลักและไปปลูกข้าวเพียงอย่างเดียว แต่บางคนก็ยังคงทำงานแกะสลักควบคู่ไปด้วย โดยจะปลูกข้าวในตอนกลางวันและทำงานแกะสลักในตอนกลางคืนชาวบ้านหลายคนจะตื่นไปตลาดสดภายในหมู่บ้านเพื่อหาซื้อของมาทำอาหาร ตั้งแต่เช้าตรู่ หลังจากที่ได้รับประทานอาหารเช้าและทำธุระส่วนตัวเสร็จแล้วก็จะแยกย้ายกันไปทำงานของตน คนที่ทำอาชีพแกะสลักเป็นอาชีพหลักก็จะนั่งทำงานแกะสลักไม้ที่บ้าน บางคนก็อาจจะมาทำที่ศูนย์ โดยทุก ๆ วันจะมีช่างแกะสลักเจ้าประจำมารับอุปกรณ์การแกะสลักไม้จากที่ศูนย์เพื่อกลับไปแกะสลักให้เป็นรูปต่าง ๆ ตั้งแต่เช้าจนถึงเวลาประมาณ 9 นาฬิกา เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่อากาศยังไม่ร้อนมากนัก หากทำในตอนกลางวันก็อาจไปรบกวนสมาธิของช่างแกะสลักคนอื่นได้ ช่างแกะสลักที่มาทำงานที่ศูนย์จะนั่งแกะสลักจนถึงเวลาเย็น สำหรับงานที่ต้องใช้เวลาในการแกะสลักมากทำให้ไม่สามารถแกะสลักเสร็จภายในวันเดียว ช่างก็จะกลับมาทำต่อในวันรุ่งขึ้นหรือ ทำที่บ้านของช่างแต่ละท่านโดยใช้บริเวณหน้าบ้าน ลานข้างบ้าน เป็นต้น นอกจากจะมีการจัดงานตามประเพณีทางศาสนาแล้ว ที่ชุมชนตำบลนาคร้วแห่งนี้ยังมีวัฒนธรรมประเพณีอื่นที่สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ เช่น งานประเพณีตักน้ำข้าวจี๋ข้าวหลาม ซึ่งจะทำทุกเดือนพฤศจิกายน แต่ละบ้านจะนำข้าวใหม่มาทำข้าวหลามแล้วนำไปรวมกันที่วัด จากนั้นจะนำเอาไม้จี้หรือไม้ที่เหลาหนามออกแล้วมาทำให้มีรูปทรงคล้ายองค์พระธาตุแล้วนำไปทำพิธีเพื่อเป็นการบูชาข้าวใหม่ และเพื่อขอบคุณสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ทำให้สมาชิกในหมู่บ้านสามารถปลูกข้าวได้สำเร็จด้วยดี ทั้งยังเป็นการทำบุญข้าวใหม่ไปให้ญาติพี่น้องที่ล่องลับไปแล้วด้วยนอกจากนั้นยังมีประเพณีไหว้ผีเจ้าบ้าน ซึ่งจะมีการอัญเชิญวิญญาณพ่อบ้านหรือวิญญาณบรรพบุรุษผู้คอยปกป้องรักษาหมู่บ้านมาเข้าทรง สมาชิกในหมู่บ้านก็จะเอาของไปเซ่นไหว้บูชาให้พ่อบ้านปกป้องรักษาหมู่บ้านต่อไป

การนำเสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูล การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลนาครี อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง

ตารางสรุปผลการศึกษาที่ 1 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลนาครี อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ชุมชนตำบลนาครี	ระดับ					
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	$\bar{X}$
1. ท่านชักชวนนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวชมชนตำบลนาครี	139 (69.50)	61 (30.5)	-	-	-	4.69
2. ท่านเคยจัดการนำเที่ยวแนะนำนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวที่ชุมชนตำบลนาครี	-	-	2 (1.00)	3 (1.50)	195 (97.50)	1.03
3. ท่านแนะนำนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับประวัติชุมชน และข้อมูลทั่วไปของชุมชนแก่นักท่องเที่ยว	113 (56.50)	80 (40.00)	7 (3.50)	-	-	4.53
4. ท่านช่วยดูแลความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว	129 (64.50)	67 (33.50)	4 (2.00)	-	-	4.53
5. ท่านร่วมปฏิบัติตามคำแนะนำในกฎของชุมชนตำบลนาครี	186 (93.00)	4 (7.00)	-	-	-	4.73
6. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ของชุมชนตำบลนาครี	183 (91.50)	10 (5.00)	7 (3.50)	-	-	4.86
7. ท่านได้แนะนำให้นักท่องเที่ยวดูแลอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครี	89 (44.50)	73 (36.50)	38 (19.00)	-	-	4.25
8. ท่านมีส่วนช่วยจัดหางบประมาณเพื่อช่วยพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนตำบลนาครี	-	-	92 (46.00)	84 (42.00)	24 (12.00)	2.34
9. ท่านมีจัดหางบประมาณในการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครี	-	-	84 (42.00)	94 (47.00)	22 (11.00)	2.31
10. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครี	43 (21.5)	60 (30.00)	66 (33.00)	29 (14.50)	2 (1.00)	3.56
11. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะข้อคิดเห็นในการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวชุมชนแก่สภากลางบ้านหลุก ตำบลนาครี	38 (19.00)	64 (32.00)	59 (29.50)	32 (16.00)	7 (3.5)	3.47

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ชุมชนตำบลนาครี	ระดับ					
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	$\bar{X}$
12. ภายในชุมชนมีการจัดการอนุรักษ์การ แกะสลักไม้ของชุมชนตำบลนาครี	188 (94.00)	12 (6.00)	-	-	-	4.94
13. ภายในชุมชนมีการจัดตั้งมัคคุเทศก์ ท้องถิ่น/ยุวมัคคุเทศก์	92 (46.00)	91 (45.50)	17 (8.50)	-	-	4.37
14. ภายในชุมชนมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว	170 (85.00)	18 (9.00)	12 (6.00)	-	-	4.79
15. ภายในชุมชนมีการจัดตั้งศูนย์บริการ นักท่องเที่ยวและมีข้อมูลที่ครบถ้วน	62 (31.00)	76 (38.00)	53 (26.50)	9 (4.50)	-	3.95
16. ชุมชนมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและ กิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว	77 (38.50)	81 (40.50)	42 (21.00)	-	-	4.17
17. ภายในชุมชนมีการจัดที่พักเพื่อรองรับ นักท่องเที่ยว	2 (1.00)	3 (1.50)	19 (9.50)	97 (48.50)	79 (39.50)	1.76
รวม	75.55	28	15.06	6.96	3.29	3.78

จากตารางสรุปผลการศึกษาที่ 1 พบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลนาครี อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปางนั้น ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก โดยการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครีมากที่สุดคือ ภายในชุมชนมีการจัดการอนุรักษ์ การแกะสลักไม้ คิดเป็นร้อยละ 4.94 รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 4.86 รองลงมาคือ ภายในชุมชนมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับรองรับ นักท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 4.79 รองลงมาคือ ท่านร่วมปฏิบัติตามคำแนะนำในกฎของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 4.73 และสุดท้ายคือ ท่านชักชวนนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวชุมชนแกะสลักไม้บ้านหลุก คิดเป็นร้อยละ 4.69

2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน ตำบลนาครี

การมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนตำบลนาครีนั้น การมีส่วนร่วมส่วนใหญ่นั้นจะเป็นในเรื่อง ของการช่วยแนะนำพื้นที่ แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน การประชุมและออกความคิดเห็นในทิศ ทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเรื่องการมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์จะมีผู้นำชุมชนเป็นหลัก ในการส่งเสริม และขอความร่วมมือจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่ทะ เข้ามาให้ความรู้ เพิ่มทักษะในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ในการแกะสลักผลงานและที่สำคัญคือการให้ความรู้เพิ่มทักษะ เรื่องการตลาดแก่ผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน

ผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนทั้งภายนอกและภายในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครีผลการศึกษาพบว่าระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง โดยการประชาสัมพันธ์ที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจมากที่สุดคือ สิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชน กิจกรรมทางการท่องเที่ยว ศูนย์แสดงสินค้า แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งทีนักท่องเที่ยวพึงพอใจน้อยที่สุดคือการประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวทางสื่อต่างๆ

2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลนาครี อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง พบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลนาครี อำเภอมะนัง จังหวัดลำปางนั้น ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลางและมีส่วนร่วมในลักษณะการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ประวัติชุมชน การช่วยเหลือดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมในเรื่องการจัดหางบประมาณมาสนับสนุนกิจกรรมการส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การจัดการนำเที่ยว ประชาชนยังมีส่วนร่วมน้อย และมีการแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครีดังนี้

- จัดทำและพัฒนาแผนที่การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครี จากแผนกลางของจังหวัด
- มีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอมะนัง หอการค้าจังหวัดลำปาง สำนักงานประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัด ที่จะเข้ามาอบรมเพิ่มทักษะให้กับเยาวชน ตัวแทน ผู้นำในชุมชนในการทำสื่อการประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวและการพัฒนาการท่องเที่ยว
- ให้ทางจังหวัดช่วยฟื้นฟูและให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวให้กับชุมชนตำบลนาครีมากขึ้น

อภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลนาครี อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง ซึ่งได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยใช้แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งนี้สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลนาครีพบว่าผู้นำและประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน เข้ามาให้ความสำคัญและช่วยเหลือในด้านการประชาสัมพันธ์ของชุมชน แกะสลักไม้ตำบลนาครี การพัฒนาเส้นทางเข้าสู่ชุมชนแกะสลักไม้ หรือเส้นทางเชื่อมโยงไปสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีระยะทางใกล้เคียงกัน ส่งเสริมเพิ่มทักษะการตลาดและการทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้กับคนในชุมชน สนับสนุนงบประมาณและจัดหาทุนเข้ามาช่วยในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับ บุษาริส (Buhalis, 2000) ได้กล่าวถึงกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ความต้องการของ

นักท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวต้องมีการพัฒนาปัจจัย 6 ประการ (6As) ซึ่งประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยว (Attraction) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) โปรแกรมการท่องเที่ยว (Available Packages) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) และบริการเสริม (Ancillary Services)

ชุมชนตำบลนาครีนั้นยังมีปัญหาในเรื่องการประชาสัมพันธ์ ชุมชนจึงต้องการที่จะให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนหรือหน่วยงานที่มีความรู้ มีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเข้ามาส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนมีทักษะความรู้ในการสร้างสรรค์และผลิตทั้งสื่อและสินค้าให้เป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวชุมชนเกาะสลักไม้ ตำบลนาครี สอดคล้องกับ วิรัช ลภรัตนกุล (2558) ที่กล่าวถึงสื่อประชาสัมพันธ์ว่าเป็นเครื่องมือและสื่อกลางในการสื่อสารจากองค์กรสู่กลุ่มเป้าหมายการสร้าง ความสัมพันธ์อันใกล้ชิดให้เกิดขึ้นระหว่างองค์กรกับสาธารณชนในปัจจุบัน สื่อในการประชาสัมพันธ์มีมากมายและหลากหลาย อันเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีของโลก อย่างไรก็ตามสามารถแบ่งสื่อประชาสัมพันธ์หลักๆ โดยพิจารณาตามลักษณะของสื่อได้เป็น 6 ประเภท ดังนี้ 1) สื่อบุคคล 2) สื่อมวลชน 3) สื่อสิ่งพิมพ์ 4) สื่อโสตทัศน์ 5) สื่อกิจกรรม 6) สื่อสมัยใหม่ (Modern Media) เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนควรมีบทบาทสำคัญในการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวและควรเชื่อมโยงชุมชนใกล้เคียงเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวชุมชน รวมไปถึงการสร้างจิตสำนึกให้แก่นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนเองในการหวงแหนอนุรักษ์ภูมิปัญญาที่ตนเองมีอยู่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กุลวดี ละม้ายจีน. (2551). เอกสารประกอบการสอนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- โกวิท พวงงาม. (2545). การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ฉลองศรี พิมพ์สมพศ. (2557). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เทศบาลตำบลนาครี. (2562). ข้อมูลทั่วไปตำบลนาครี. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.nakrow.go.th/html/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=1>, สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2562

- มัลลิกา พลอนันต์. (2552). “PR แนวใหม่ ใส่ใจเรื่องความสัมพันธ์”. วารสารนักบริหาร, 31(1), 8-12.
- วิรัช ลภีรัตน์กุล. (2558). การประชาสัมพันธ์. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ.
- Buhalis, D. (2000). Strategic uses of information technologies in the tourism industry. *Tourism Management*. Essex : Pearson Education.
- Scott M. Cutlip and Allen H. Center. (2000). *The Unseen Power: Public Relations: A History*. Mahwah. NJ: Lawrence Erlbaum Associates.